

STRANDA KOMMUNE
Kontrollutvalet

11.06.2015

MØTEINNKALLING

Kopi til: Ordføreren
Revisor
Rådmannen

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I STRANDA KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte

tirsdag, 16.06.2015 kl. 15.05 i Høgda

SAKLISTE:

- Sak 08/15 - Godkjenning av møtebok frå møte 19.03.2015
- « 09/15 - Årsmelding 2014 – Stranda kommune
- « 10/15 - Kommunerekneskapen 2014 – Stranda kommune
- « 11/15 - Særrekneskapen 2014 – Stranda Hamnevesen KF
- « 12/15 - Årsmelding 2014 – Stranda kontrollutval
- « 13/15 - Advokattenester – forholdet til lov om offentlege innkjøp
- « 14/15 - Orienteringssaker

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 97 60 57 83 til dagleg leiar eller e-post harald.rogne@sksiks.no.

Inge Gjærde
leiar
(sign.)

**KONTROLLUTVALET I
STRANDA KOMMUNE**

MØTEBOK

Møtedato 19.03.2014 kl. 16.05
Møtestad: Formannskapsalen

Møtet vart leia av: Inge Gjærde

Elles til stades: Randi Strand Overaa og Magnar Furset

= **3 voterande**

Svein Kvaløy og Eva Rinde Habostad hadde meldt forfall.

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte dagleg leiar Harald Rogne og advokat Kjetil Kvammen.
Frå kommunerevisjonen møtte dagleg leiar Kjetil Bjørnsen.

Det var ingen merknader til saklista, men det kom merknader til sein oversending av sakspair til sak 05/15 om regleverket for utlysing av anbod – bruk av rammeavtalar.

SAK 01/15

GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 9. OKTOBER 2014

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Møtebok frå møte 9. oktober 2014 blir godkjent.

SAK 02/15

ÅRSMELDING 2014 – STRANDA KONTROLLUTVAL

Saksdokument frå kontrollutvalsekretariatet datert 10.03.2015

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Saka blir utsett til neste møte.

SAK 03/15**STATUS FOR REVISJONSARBEIDET INKLUSIV FORVALTNINGSREVISJON**

Dagleg leiar for kommunerevisjonen, Kjetil Bjørnsen orienterte

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 04/15**REGLEMENT FOR KONTROLLUTVAL – AJOURFØRING/REVISJON**

Saksdokument datert 10.03.2015 frå kontrollutvalsekretariatet.

Kontrollutvalet si samrøystes innstilling:

Vedlagte reglement for organisasjon og saksbehandling i Stranda kontrollutval og retningslinjer for høyringar i kontrollutvalet datert 19. mars 2015 blir vedtekne og trer i kraft frå vedtaksdato i kommunestyret. Reglementet blir å behandle saman med kommunens øvrige reglement.

SAK 05/15**REGELVERKET FOR UTLYSING AV ANBOD – BRUK AV RAMMEAVTALAR**

Saksdokument datert 19.03.2015 frå kontrollutvalsekretariatet.

Kontrollutvalet sin samrøystes uttale:

1. Anskaffingsverdien av vegprosjektet i Svemorka ligg over den nasjonale terskelverdien for offentlege innkjøp, kr. 500.000. Forskriftene til Lov om offentlige anskaffelser del I og II er då førande for den prosedyren kommunen må følgje.
2. Det er ikkje høve til unntak frå dei grunnleggande reglane for innkjøp slik desse er formulert i forskrifta sin del I. For alle innkjøp gjeld at dei ” så langt det er råd skal vere basert på konkurranse.”
3. Det er svært restriktive krav til unntak frå innkjøpsprosedyren i forskrifta sin del II. Kontrollutvalet kan ikkje sjå at det ligg føre dokumenterte grunnar for unntak frå forskrifta sitt krav om utlysing på Doffin.
4. Kontrollutvalet viser til fylkesmannens underkjenning den 31.07.2008 av kommunens vedtak i tilsvarende sak, og meiner dette understøttar utvalets standpunkt.

5. Rammeavtalar er ei kontraktsform og må tilordnast dei same overordna innkjøpsprosedyrane som regelverket elles.
Av konkurransegrunnlaget for rammeavtalar går det fram at for store prosjekt skal det nyttast eigne anbodsrundar.

SAK 06/15

**OM RUNDSKRIV DATERT 30.01.2015 FRÅ KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET OM FOLKEVALDE SINE SI TEIEPLIKT
VED LUKKING AV MØTE**

Saksdokumenct datert 10.03.2015 frå kontrollutvalsekretariatet.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 07/15

**ORIENTERING OM STATUS FOR RAPPORT OM KJØP AV
ADVOKATTENESTER**

Det vart gitt ei orientering om informasjonsinnhentinga som er i gang.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Det blir teke sikte på å avslutte arbeide før sommarferien.

Inge Gjærde
leiar
(sign.)

Randi Strand Overaa
nestleiar
(sign.)

Magnar Furset
medlem
(sign.)

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Stranda kommune

Dato: 11.06.2015

SAK 09/15
ÅRSMELDING 2014 – STRANDA KOMMUNE

Som vedlegg følger:

- Årsmelding 2014 – Stranda kommune

Etter § 10, 3. ledd i forskrift om årsrekneskap og årsmelding, skal administrasjonssjefen innan 31. mars utarbeide årsmelding, og fremje denne for det organ kommunestyret bestemmer. Dersom årsmeldinga ikkje blir fremja for kontrollutvalet, skal den oversendast kontrollutvalet før kontrollutvalet gir sin uttale til årsrekneskapen.

Årsmeldinga skal ligge føre til behandling i kommunestyret samstundes med at årsrekneskapen blir behandla.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

v e d t a k :

Kontrollutvalet tek årsmelding 2014 for Stranda kommune til orientering.

Harald Rogne
dagleg leiar

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Stranda kommune

Dato: 11.06.2015

SAK 10/15
KOMMUNEREKNESKAPEN 2014 – STRANDA KOMMUNE

Som vedlegg følger:

1. Revisjonsmelding til kommunerekneskapen 2014 - Stranda kommune
2. Stranda kommune - kommunerekneskapen 2014

Av Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 7, framgår det at kontrollutvalet skal gje (desisjons-) uttale om årsrekneskapen til kommunestyret før årsrekneskapen blir vedtatt. Kopi av kontrollutvalet sin uttale skal vere formannskapet i hende før formannskapet gjev si innstilling om årsrekneskapen til kommunestyret.

Kontrollutvalet skal kontrollere at årsrekneskapen er ført i samsvar med lover og reglar og om kommunestyret sine målesetjingar er oppfylt. Kontrollutvalet kan følgjeleg føreslå endringar i årsrekneskapen, dersom det er skjedd føringar i strid med gjeldande regelverk. Grunnlaget for handlinga har vore den avlagte årsrekneskapen, revisjonsmeldinga og administrasjonssjefen si årsmelding. I tillegg har ansvarleg revisor supplert kontrollutvalet med relevant informasjon.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slik

uttale :

Stranda kommune sin rekneskap for 2014 blir godkjent.

Harald Rogne
dagleg leiar

Kopi: Kontrollutvalet
Formannskapet
Rådmannen

Til
Kommunestyret i
Stranda kommune

KOMMUNEREKNESKAPEN 2014 – STRANDA KOMMUNE – MELDING FRÅ REVISOR

Uttale om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Stranda kommune som viser kr 217 105 555,77, til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 5 159 605,77. Årsrekneskapen er sett saman av balanse per 31. desember 2014, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ei beskriving av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre noteopplysningar.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følge av misleg framferd eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Oppgåva vår er, på grunnlag av revisjonen vår, å gje uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå rimeleg tryggleik for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon.

Ein revisjon medfører utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløp og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisor sitt skjønn, herunder vurderinga av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tek revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunen si utarbeiding av ein årsrekneskap som gjev ei dekkande framstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gje uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidd av leiinga, er rimelege, og ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Etter vår meining er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår meining er årsrekneskapen avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Stranda kommune per 31. desember 2014, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Uttale om andre forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for årsrekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenkla revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Kjetil Bjørnsen
kommunerevisor

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Stranda kommune

Dato: 11.06.2015

SAK 11/15
REKNESKAP 2014 – STRANDA HAMNEVESEN KF

Som vedlegg følger:

1. Revisjonsmelding til rekneskap 2014 - Stranda Hamnevesen KF
2. Rekneskap 2014 – Stranda hamnevesen KF

Av Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 7, framgår det at kontrollutvalet skal gje (desisjons-) uttale om årsrekneskapen til kommunestyret før årsrekneskapen blir vedtatt. Kopi av kontrollutvalet sin uttale skal vere formannskapet i hende før formannskapet gjev si innstilling om årsrekneskapen til kommunestyret.

Kontrollutvalet skal kontrollere at årsrekneskapen er ført i samsvar med lover og reglar og om kommunestyret sine målesetjingar er oppfylt. Kontrollutvalet kan følgjeleg føreslå endringar i årsrekneskapen, dersom det er skjedd føringar i strid med gjeldande regelverk. Grunnlaget for handlinga har vore den avlagte årsrekneskapen, revisjonsmeldinga og styret si årsmelding. I tillegg har ansvarleg revisor supplert kontrollutvalet med relevant informasjon.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slik

uttale :

1. Stranda Hamnevesen KF sin rekneskap for 2014 blir godkjent.
2. Kontrollutvalet viser til atterhald i revisjonsmeldinga om krav til budsjettstyring og endringar budsjettet etter budsjett- og rekneskapsforskrifta for kommunale føretak § 4.

Harald Rogne
dagleg leiar

Kopi: Kontrollutvalet
Stranda hamnevesen KF

Til
Stranda kommunestyre

SÆRREKNESKAPEN 2014 – STRANDA HAMNEVESEN KF – MELDING FRÅ REVISOR

Uttale om særrekneskapen

Vi har revidert særrekneskapen for Stranda hamnevesen KF som viser eit negativt netto driftsresultat på kr 964 949,54 og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 712 267,46. Særrekneskapen er sett saman av balanse per 31. desember 2014, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ein omtale av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre noteopplysningar.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for særrekneskapen

Styret og dagleg leiar er ansvarleg for å utarbeide særrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg, og for slik intern kontroll som styret og dagleg leiar finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein særrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av misleg framferd eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Oppgåva vår er, på grunnlag av revisjonen vår, å gje uttrykk for ei meining om denne særrekneskapen. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå rimeleg tryggleik for at særrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon.

Ein revisjon medfører utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i særrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisor sitt skjønn, herunder vurderinga av risikoane for at særrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tek revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for føretaket si utarbeiding av eit særrekneknaskap som gjev ei dekkande framstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gje uttrykk for ei meining om effektiviteten av føretaket sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidd av leiinga, er rimelege, og ei vurdering av den samla presentasjonen av særrekneskapen.

Etter vår meining er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår meining er særrekneskapen avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Stranda hamnevesen KF per 31. desember 2014, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Uttale om andre forhold*Konklusjon om budsjett*

Det ligg føre meirutgifter og meirinntekter i høve vedteke regulert budsjett. Det blir vist til budsjett- og rekneskapsforskrifta for kommunale føretak § 4 om budsjettstyring og endringar i budsjettet.

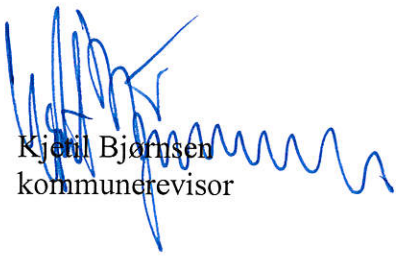
Basert på vår revisjon av særrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for særrekneskapen, med unntak av forholdet nemnt ovanfor, i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i særrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på vår revisjon av særrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om særrekneskapen er konsistente med særrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenkla revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av føretaket sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Kjetil Bjørnsen
kommunerevisor

Knut G. Alnes
registrert revisor

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget i
Stranda kommune

Dato: 11.06.2015

**SAK 12/15
FORSLAG TIL ÅRSMELDING 2014 – STRANDA KONTROLLUTVAL**

Det blir vist til vedlagte forslag til årsmelding.

På bakgrunn av ovanstående blir saka lagt fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

v e d t a k :

Det framlagte forslaget til årsmelding datert 16.06.2015 blir vedteke som årsmelding 2014 for Stranda kontrollutval.

Harald Rogne
dagleg leiar

STRANDA KOMMUNE KONTROLLUTVALET

ÅRSMELDING FOR VERKSEMDA I 2014

Etter Lov om kommunar og fylkeskommunar § 77 er det pålagt for kommunane å ha kontrollutval.

Kommunelova har som føremål at kommunen si verksemd skal:

- tilrettelegge forholda for eit funksjonsdyktig kommunalt folkestyre
- og for ei rasjonell og effektiv forvaltning av dei kommunale fellesinteressene innanfor ramma av det nasjonale fellesskapet og med sikte på ei bærekraftig utvikling.
- Legge til rette for ei tillitsskapande forvaltning som bygg på ein høg etisk standard

Dette gir mål for kontrollutvalet sitt arbeid og peikar ut ei retning for korleis utvalet skal utøve rollen sin. Desse måla skal vere å finne igjen i føremålet med både rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon selskapskontroll og andre typar kontrollar. Årsmeldinga gir informasjon om kva for oppgåver kontrollutvalet har hatt fokus på i 2014 og dermed kva utvalet har gjort for å bidra til å nå dei overordna måla.

Utvalet skal på vegne av kommunestyret stå for det løpande tilsynet med kommunen si forvaltning. Utvalet rapporterer og gir innstilling direkte til kommunestyret i saker der dette er oppgåva.

I medhald av kommunelova har kommunaldepartementet fastsett forskrifter om kontrollutval den 15. juni 2004. I forskrifta er det gitt reglar for val og samansetting av utvalet, om utvalet sitt ansvar og oppgåver, om saksbehandling og sekretariat. Stranda kommunestyre har også vedteke eige reglement for Stranda kontrollutval.

Mellom anna skal utvalet føre tilsyn med at revisjon av årsrekneskapen skjer på ein tilfredstillande måte og at det blir utført forvaltningsrevisjon og tilsyn med eigarskapet i selskap der kommunen er eigar eller deleigar i (selskapskontroll).

Etter regelverket skal kontrollutvalet ha eige sekretariat, uavhengig av administrasjonen og den valde revisjon. Sekretariatet skal mellom anna sjå til at sakene som blir lagt fram for kontrollutvalet er forsvarleg utgreidd.

Etter valet i 2011 har utvalet hatt denne samansettinga:

Leiar: Inge Gjærde (H)
Nestleiar: Randi Strand Overaa (Sp)
Medlem: Magnar Furset (Ap)
Medlem: Eva Rinde Habostad (Krf)
Medlem: Svein Kvaløy (V)

Aktiviteten i året

Kontrollutvalget har hatt 3 møte i 2014 og behandla 24 saker. Dette er ein lågare aktivitet enn normalt, men aktiviteten er eit resultat av det behovet kontrollutvalet har hatt for å ta opp saker.

Møtebøker frå kontrollutvalet sine møte blir oversendt kommunestyret til orientering. Kommunestyret får dermed løpande oversikt over aktiviteten i kontrollutvalet. I saker der kontrollutvalet gir innstilling eller uttalar til kommunestyret blir det sendt særutskrift og saksdokument til kommunestyret. Innstillingsretten i slike saker ligg til kontrollutvalet.

Det har blitt lagt vekt på å delta i relevante fora for å halde seg oppdatert om informasjon som er aktuell for kontrollutvalet sine oppgåver. Eit viktig bidrag her har vore den årlege kontrollutvalkonferansen.

Når kontrollutvalget har ønska meir informasjon om kommunen si verksemd og samtidig gjere eigen funksjon meir kjent, har rådmannen blitt invitert for å orientere. Også revisor har blitt invitert til å orientere om revisjonsarbeidet.

I tillegg til behandling av kommunen sine rekneskap og årsmelding, har kontrollutvalet også sett det som ei viktig oppgåve å ha ei løpande oppfølging av kommunen sin økonomiske situasjon mellom anna gjennom behandling av kommunen sine økonomirapportar.

Vidare har kontrollutvalet arbeidd med gebyr for vatn og avløp, oppfølging av politiske vedtak og kontrollutvalet sin innstillingsrett. Kontrollutvalet har også starte førebuing til ei sak om kjøp av advokattenester etter oppdrag frå kommunestyret. Planlagte forvaltningsrevisjonsprosjekt av dei kommunale føretaka har blitt endra. Omfanget av prosjektet og salsprosessen av anlegget til Strandafjellet KF er grunnar for dette. Det har i staden blitt prioritert ein forvaltningsrevisjon av økonomiske og forvaltningsmessige sider ved utbygging i regi av Stranda hamnevesen KF.

Medlemene i kontrollutvalet er kjent med at kontrollutvalet sine oppgåver er mange og viktige. Derfor har det blitt gitt prioritet å styrke dette arbeidet. Kontrollutvalet har teke sikte på å bidra til at det blir skapt tillit til kommunen og at kommunen framstår som truverdig for brukarar og innbyggjarar i tenesteproduksjon, utøving av mynde og forvaltningsfunksjonar. Tilsyns- og kontrollordninga skal medverke til å skape legitimitet til desse prosessane med ei kritisk og konstruktiv tilnærming. For å nå dette målet har det vore viktig med ein konstruktiv dialog med kommunen si leiing.

Stranda, den 16.06.2015

Inge Gjærde	Randi Strand Overaa	Magnar Furset	Eva Rinde Habostad	Svein Kvaløy
leiar	nestleiar	medlem	medlem	medlem
(sign.)	(sign.)	(sign.)	(sign.)	(sign.)

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Stranda kommune

Dato: 11.06.2015

**SAK 13/15
ADVOKATTENESTER – FORHOLDET TIL LOV OM OFFENTLEGE INNKJØP**

Som vedlegg følger:

- Notat av 09.06.2015 frå advokat Kjetil Kvammen med vedlegg
- Brev av 21.04.2015 frå advokat Reidar Andresen til Sunnmøre Kontrollutvalsekretariat IKS

Mandatet frå kommunestyret kjem fram side 2 i notatet frå advokat Kjetil Kvammen.

Advokat Kjetil Kvammen har på vegne av sekretariatet hatt i oppdrag å gjennomgå dei innkjøpa som kommunen i 2013 og 2014 har gjort frå advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA.

Advokaten har oppsummert innkjøpa ut frå dei utfaktureringane som advokatforetaket har dokumentert. Denne oppsummeringa viser at kommunen har gjort innkjøp for meir enn kr. 2,3 mill. kroner ekskl. mva. for kvart av dei to åra som kontrollutvalet er oppmoda om å undersøke.

Dersom ein ser separat på kommunen sine foretak så utpeikar Strandafjellet KF seg med ca. 1,3 mill. i utgifter i løpet av 2013, av dette er ca. kr. 835.000,- relatert til advokatutgifter.

Stranda Hamnevesen KF har for begge åra hatt store utgifter til rettsaker der saka med Hurtigruta ASA som motpart står i ei særstilling. Som kjent har kommunen anka denne saka til Høgsterett som har tilvist saka til behandling der. Hamnevesenet har elles vore part i saker som har medført ikkje uvesentlege utgifter, slik som saka om pullert på Homlong.

Utanom føretaka har og Stranda kommune hatt betydelege utgifter til juridisk hjelp. Desse går fram av oversikten.

I notatet frå advokat Kvammen er det gjort greie for regelverket og systematikken med terskelverdiar. Kunngjeringsplikta slår inn ved innkjøp over kr. 500.000,- og opne anbud er eit krav når EØS-terskelverdien på 1.550.000,- blir overskriden.

Utanom dette skal likevel grunnvilkåra for offentlege anskaffingar alltid oppfyllest. Det skal såleis leggest til rette for konkurranse der det er mulig og sjølv om terskelverdiane ikkje blir overskridne so skal grunnprinsippa for alle offentlege anskaffingar, slik som gjennomsiktigheit og overprøvarheit alltid ligge i botnen av alle anskaffingar.

Det kan peikast på to tilhøve som til ein viss grad kan føre til tvil når det gjeld desse aktuelle tenestekjøpa i forhold til anskaffingsregelverket:

For det første vil det for dei ulike oppdraga som blir tildelt advokatfirmaet kunne reisast spørsmål om desse er av same type, slik at dei i høve til terskelverdiane skal sjåast under eitt. Det blir hevda at juridisk hjelp innan rettsområde som etter sin art er ulike kanskje ikkje skal sjåast i samanheng når ein vurderar plikta til å kunngjere oppdraget. Kontrollutvalssekretariatet sin juridiske rådgeving konkluderar imidlertid med at arten av juridisk hjelp til Stranda kommune tilseier at de enkelte oppdraga må sjåast i samanheng.

Det andre spørsmålet ein kan peike på er uvisse om framtidig behov for juridisk hjelp til kommunen. Kommunen vil av naturlige årsaker ofte ikkje vere klar over kva for tvistar som kan oppstå eller omfanget av dei. Det kan derfor i utgangspunktet vere vanskeleg å slå fast kravet til kunngjering på førehand.

Anskaffingsføreskrifta § 2-3 har reglar som går ut på at det sannsynlege behovet skal sjåast i samanheng med dei innkjøpa som ligg tilbake i tid, vurdert opp mot det behovet som vil vere sannsynleg for framtida. Kva tvistar kommunen står inne i vil vere eit viktig element i vurderinga og volumet på allereie innkjøpte advokattenester dei seinare åra vil stå sentralt i vurderingane. Sentralt er det og at vurderingane ikkje skal vere farga av ønskje om å omgå regelverket, men vere objektive og realistiske.

Etter at kontrollutvalet opna sak omkring dette temaet etter bestilling frå kommunestyret (sak 098/14) starta tidlegare rådmann på eit feilaktig grunnlag utgreiing av temaet. Rådmannen leverte eit notat til kontrollutvalet og utarbeidde ei saksutgreiing med innstilling datert 12.11.2014 til kommunestyret. Då det vart klart at rådmannen hadde misforstått si rolle i høve til kontrollutvalssaka, so vart saka som var førebudd av rådmannen trekt frå kommunestyret. Men rådmannen hadde då allereie lagt ned arbeid på utarbeiding av eit til dels utfyllande notat. Dette kan derfor i dag tene som utfyllande saksunderlag for kontrollutvalet.

Det blir vist til notat av 06.11.2014, jf. vedlegg til advokat Kvammen sitt notat.

Ut i frå regelverket og dei faktiske forholda synest det klart at Stranda kommune har brote regelverket for offentlege anskaffingar når det gjeld desse tenestekjøpa. Dette synest allereie klart ut i frå det ovannemnde notatet av 06.11.2014 frå tidlegare rådmann. Det synes og klart i følge uttale frå kommuneadvokaten, jf. pkt. 4.4 i notat frå 09.05.2015 frå advokat Kjetil Kvammen.

Ser ein oppgåvene over innkjøpte advokattenester for 2013-2014 i samanheng med dei to føregåande åra så synes det klart at Stranda kommune har behov for slike tenester i eit slikt omfang at tenestene bør lysast ut. Etter det opplyste starta tidlegare rådmann prosessen med dette.

Kontrollutvalet bør elles vere opptatt av at kommunen etterlever regelverket også fordi dette venteleg kan totalt medføre ein fordel for kommunen, jfr. sjølv føremålet med reglane.

Saka blir lagt fram for kontrollutvalet med følgjande forslag til

innstilling:

1. Stranda kommunestyre tek til vitande at kommunen har sett til side regelverket som gjeld for offentlege anskaffingar ved innkjøp av advokattenester.
2. Kommunestyret føreset at administrasjonen så snart som mulig legg til rette for at reglane for framtida blir følgt.

Harald Rogne
dagleg leiar

Til: Kontrollutvalget i: Stranda kommune
v/Kontrollutvalgssekretariat: SKS IKS
Att.: Daglig leder Harald Rogne

Fra: Adv. Kjetil Kvammen MNA, juridisk rådgiver

Dato: 09.06.2015

Re / sak: Sak 20/14 Gransking av innkjøp av advokattjenester

Innhold

1. Mandat for kontrollutvalget.....	2
1.2. Kommunestyrets vedtak	2
2.2. Tilgrensende spørsmål som ikke er undersøkt og vurdert	2
2. Aktuell del av regelverket for offentlige anskaffelser	3
2.1. De formelle og materielle regler	3
2.1.1. Lov og forskrift.....	3
2.1.2. Grunnprinsipp som gjelder for alle offentlige anskaffelser.....	4
2.2. Krav til anskaffelsesform og forholdet til kontrakten(e)s verdi	4
3. Bedømmelsen av anskaffelsens verdi.....	5
3.1. Innledning	5
3.2. Vurderinger av anskaffelsens omfang	5
3.3. Advokatoppdragets forhold til anskaffelsesregelverket	6
3.4. Anskaffelsens verdi når pris ikke er avtalt - forskriften § 2-3.....	6
3.3. Rammeavtale – ikke en egen anskaffelsesprosedyre, men en kontraktstype	7
4. Innkjøpene i 2013 – 2014	8

4.1. Gjennomgang av fakturerte advokattjenester	8
4.2. Kommunens egen oversikt.....	8
4.3. Tidligere rådmanns vurdering.....	9
4.4. Kommuneadvokatens vurdering	9
5. Foreløpig konklusjon.....	9

1. Mandat for kontrollutvalget

1.2. Kommunestyrets vedtak

I sak KOM-098/14 gjorde Stranda kommunestyre den 11.09.2014 slikt **vedtak** (pkt. 2) når det gjelder advokattjenester innkjøpt til kommunen:

«...Kommunestyret ber kontrollutvalet granske disse innkjøpa i 2013 og så langt i 2014 både i kommunen og for Hamnevesenet. Kommunestyret ber også om at det vert lagt fram kva vedtak som har vorte gjennomført for disse innkjøpa, og kva mandat som har vorte gjeve for gjennomføring av innkjøp av denne størrelse med kun ein leverandør».

Jeg velger å tolke kommunestyrets vedtak slik at det ønskes svar på følgende:

- en redegjørelse for hvilke regler som kommer til anvendelse ved innkjøp av aktuelle tjenester, dvs. anskaffelsesregelverket
 - uttalelse om hvorvidt dette regelverket kan være overtrådt
- Det reises ikke spørsmål om kvalitet eller pris på de leverte tjenestene
- Om leverte tjenester er innenfor meddelte oppdrag undersøkes ikke

2.2. Tilgrensende spørsmål som ikke er undersøkt og vurdert

Kommunestyrets bestilling kan tenkes å omfatte flere andre spørsmål som ikke behandles særlig grundig her. Det er fullt mulig å legge disse inn ved en bredere tolkning av mandatet, men dette gjøres foreløpig ikke. Jeg kommer således ikke, eller bare i begrenset grad, inn på følgende spørsmål:

- a) Omfanget
- avklaring av det som faktisk er levert av tjenester fra advokat og advokats medhjelpere og således tilført kommunen i løpet av 2013 og 2014. Dette inkluderer alle former for bistand, også ikke-juridisk, muntlig og skriftlig, til alle nivå i Stranda kommune. Videre inkluderer det mulig bistand til andre, f.eks. motparter, men som er belastet

kommunen. Mest praktisk er her motparters sakskostnader som kommunen kan være dømt til å betale

- en kan også tenke seg gransking av klientutlegg som er levert som en del av tjenesten, herunder praksisen med mulige påslag på disse, samt oversikt over behandlingen av mulig klientansvar, dvs. behandling av betrodde midler, i forhold til kommunen
- for å fastslå hvilke ytelser som er levert tas utgangspunkt i oppdragsavtaler og oppdragsbekreftelser mellom kommunen og tjenesteyteren, tilhørende fakturaer samt oversikt over opptjent/påløpt, ikke fakturert vederlag vedkommende år
- hvordan prisene er fastsatt, herunder vil dokumentasjon av evt. forhåndsavtaler normalt inngå i dette
- mulige drøftelser om salærenes omfang fra sak til sak, herunder om advokaten i tilstrekkelig grad har redegjort for beregningsmåten for sitt salær og om kommunen på sin side har stillet spørsmål eller kanskje protestert ved det man mener har vært for høye vederlag
- der dette er mulig kan oversikten spesifisere hvilke ytelser som gjelder Stranda Hamnevesen KF, org.nr.: 887 933 782 og hvilke som gjelder kommunen.

b) Grunnlaget for undersøkelser

- politiske og administrative vedtak som gjelder anskaffelsene
- hjemmel for vedtakene, herunder vedtak om delegasjon utledet fra kommunestyret
- budsjettvedtak som viser årlige rammer for anskaffelsene
- beslutninger om intern fordeling på ansvarssted i kommunen og evt. i forhold til Stranda Hamnevesen KF
- forhandlinger om vilkår og priser på tjenestene, forut for eller i tilknytning til oppdraget – evt. praksis med forhåndsavtale
- hvilke vurderinger av konkurranseutsetting er løpende gjort av kommunen, jfr. anskaffelsesregelverket
- om det er vurdert om noen av disse tjenestene bør utføres i kommunens egenregi, på linje med virksomhetens øvrige kjerneoppgaver og forvaltningsoppgaver

c) Internt kommunalt innkjøpsregelverk og reglement

- gjennomgang av aktuelle deler og vurdering av graden av etterlevelse

Innkjøpsfullmakter anses å ligge som forutsetning i driftsbudsjettet som hører under rådmannen og vurderes ikke nærmere i det etterfølgende.

2. Aktuell del av regelverket for offentlige anskaffelser

2.1. De formelle og materielle regler

2.1.1. Lov og forskrift

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter gjelder for kommunen, uansett verdien på anskaffelsen. Nærmere materielle regler for anskaffelser er inntatt i forskrift om offentlige anskaffelser (forskrift 07.04.2006 nr. 402). Anskaffelsesforskriften implementerer EU sitt anskaffelsesdirektiv for klassisk sektor, direktiv 2004/18/EF av 31. mars 2004, og gjelder bl.a. inngåelse av offentlige vareinnkjøpskontrakter.

2.1.2. Grunnprinsipp som gjelder for alle offentlige anskaffelser

Hovedregelen er at alle anskaffelser skal baseres på konkurranse.

De anskaffelsesrettslige grunnprinsipper, så som likebehandling, ikke-diskriminering, forholdsmessighet, konkurranse, god anbuds- og forretningsskikk, forutberegnelighet, gjennomsiktighet og overprøvnbarhet skal alltid ligge i bunnen av enhver anskaffelse.

2.1.3. Krav til anskaffelsesform og forholdet til kontrakten(e)s verdi

Størrelsen på anskaffelsen blir avgjørende for hvilken fremgangsmåte, dvs. hvilken såkalt anskaffelsesprosedyre, kommunen må benytte for sine innkjøp.

For kontrakter som overstiger nasjonal terskelverdi (kr. 500.000) er det kunngjøringsplikt i Norge.

For anskaffelser som har en verdi lavere enn EØS-terskelverdi, men over nasjonal terskelverdi (kr. 500.000) må det enten benyttes åpen eller begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling. EØS-terskelverdien ble for vare- og tjenestekjøp ble med virkning fra 15.06.2014 senket fra kr. 1,6 mill. til kr. 1.550.000.-.

For innkjøp under EØS-terskelverdiene, men over kr 500.000, står kommunen som oppdragsgiver altså fritt til å velge enten anbudskonkurranse eller forhandlet konkurranse.

Dersom anskaffelsen har en verdi som ligger over EØS-terskelverdien kr. 1.550.000.-, skal anskaffelsen som hovedregel skje ved kunngjort anbudskonkurranse. For disse innkjøpene gjelder anskaffelsesforskriftens del III som inneholder de strengeste og mest detaljerte prosedyrereglene. Jeg kan nevne at i såkalt klassisk sektor er det kun i unntakstilfeller det er adgang til konkurranse med forhandling for innkjøp over terskelverdiene.

En kontrakt om juridiske tjenester faller inn under kategorien «uprioriterte tjenester».

2.2. Krav til anskaffelsesform og forholdet til kontrakten(e)s verdi

For å kunne bedømme hvilke regler, dvs. anskaffelsesprosedyrer, som gjelder, må kommunen må altså foreta en vurdering av anskaffelsens verdi for å kunne plassere anskaffelsen i forhold til terskelverdiene. Kommunen som oppdragsgiver må da gjøre et anslag over det samlede beløp (ekskl. mva.) som kommunen kan komme til å betale gjennom kontraktens levetid, dvs. for alle de kontraktene som omfattes av anskaffelsen, dersom det er flere. Verdiberegningen skal baseres på en forsvarlig vurdering og skal gjøres på tidspunktet for kunngjøringen.

En og samme anskaffelse kan ikke deles opp i flere mindre kontrakter for å komme under en terskel, f.eks. kr. 500.000.- - terskelen, slik at en f.eks. unngår å måtte kunngjøre anskaffelsen.

3. Bedømmelsen av anskaffelsens verdi

3.1. Innledning

Stranda kommune har dekket inn sitt behov for juridisk bistand fra advokat ved innkjøp fra en og samme leverandør, Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA.

Det er opplyst at det har vært tale om en langvarig forbindelse, dvs. etablert i 2001. I mer enn 14 år har advokatfirmaet vært å regne som kommunens faste juridiske rådgiver. Oppdragsforholdet har vært etablert uformelt etter oppståtte behov, enten disse ytelsene gjaldt generell eller mer spesifikk rådgivning, bistand i saker for domstolene, eller annen form for juridisk bistand.

Den generelle regelen er at oppdragsgiver skal anslå anskaffelsens samlede verdi, og at dette ikke skal gjøres på en måte som gjør at regelverket ikke kommer til anvendelse (forhindre omgåelse).

Stranda kommune er sammen med Strandafjellet KF og Stranda Hamnevesen KF er i denne sammenheng å se på som ett «offentligrettslig organ». Begge KF «tjener almenhetens behov», jfr. anskaffelsesforskriften § 1-2 og kommunale foretak er ikke egne rettssubjekter, jfr. kommuneloven § 11.

3.2. Vurderinger av anskaffelsens omfang

Både omfanget av de tjenester som skal leveres, priser og tidsmomentet er sentralt for avtaleforholdet mellom oppdragsgiver og advokat. I kontraktsforhold vil forespørsel og tilbud i alminnelighet gi de første indikasjoner på hva som skal leveres. Det er imidlertid opplyst at det ikke foreligger oppdragsbekreftelser som avklarer oppdraget, verken på avtaletidspunktet eller senere.

En slik forutgående skriftlig etablering av oppdraget vil ofte avskjære tvil og uenighet som kan oppstå mellom oppdragsgiver og leverandør. Den kan også avklare omfanget av oppdraget.

Slik som overfor andre klienter har kommuneadvokaten hatt et eget selvstendig ansvar for å avklare sitt eget mandat. At oppdraget har bygget på et relativt fast engasjement endrer ikke dette.

Medlem i Advokatforeningen har siden 2005 hatt plikt til uoppfordret å gi sine klienter skriftlig oppdragsbekreftelse. Pålegg om dette har Advokatforeningen formulert slik:

"Advokaten må også sørge for at det er klart hva oppdraget går ut på. Det er advokaten som har risikoen for eventuell uklarhet med hensyn til hva som avtales om oppdragets omfang og gjennomføring, jfr. kommentaren til Regler for god advokatskikk pkt. 3.3.1."

3.3. Advokatoppdragets forhold til anskaffelsesregelverket

Som det fremgår nedenfor vil det måtte konkluderes med at Stranda kommune har brutt loven og satt seg ut over anskaffelsesregelverket, jfr. nedenfor. Det er naturlig at det blir stillet spørsmål om forholdet til kommunens juridiske rådgiver i en slik sammenheng.

En oppdragsbekreftelse ville kunne ha avklart om kommunens advokat har hatt i oppgave å gi kommunen råd i forhold til regelverket om offentlige anskaffelser. Det kan hevdes at en slik oppgave må innfortolkes i et så vidt langvarig tjenestesamarbeid, all den stund kommunen ikke benyttet annen juridisk rådgiver som kunne tenkes å ha denne oppgaven.

Steenstrup Stordrange bistod i januar 2013 Stranda kommune med gjennomføring av konkurranseutsetting på Doffin av konsulenttjenester i forhold til eiendomsskatt. I oktober-november 2013 bistod kommuneadvokaten ved klage på offentlig anskaffelse. Ytterligere bistand på dette feltet er også fakturert til kommunen.

I utgangspunktet er advokaten er engasjert i en konkret tvist og påtar seg utover denne tvisten ikke noe ansvar for å følge opp at kommunen generelt kjenner til og/eller etterlever norske rettsregler i sin virksomhet. Ansvar for dette ligger normalt hos kommunen selv. Men når det gjelder avtaler der kommuneadvokaten selv er part, blir forholdet etter mitt syn et annet.

Advokaten burde uoppfordret ha avklart kommunens forhold til anskaffelsesregelverket, i alle tilfeller for så vidt angår eget kontraktsforhold.

3.4. Anskaffelsesens verdi når pris ikke er avtalt - forskriften § 2-3

For tjenestekontrakter hvor det ikke er fastsatt en samlet pris, gjelder det særlige beregningsregler.

Er kontrakten tidsbegrenset, vil anslått samlet verdi for hele løpetiden være avgjørende. Er kontrakten tidsubegrenset, slik som for kommunens kjøp av advokattjenester, eller den har en løpetid på over 48 måneder, skal den samlede kontraktsverdi fastsettes til den månedlige rate multiplisert med 48.

Det følger av forskriften § 2-3 ellefte ledd at dersom tjenestekontrakter inngås med regelmessige mellomrom eller skal fornyes innen et gitt tidsrom, må verdien av kontraktene over en periode legges sammen. Bestemmelsen oppstiller da to muligheter for å beregne den anslåtte kontraktsverdien.

Oppdragsgiver (kommunen) kan enten

- a) beregne verdien på bakgrunn av tidligere inngåtte kontrakter de siste tolv månedene

eller

- b) legge til grunn antatt verdi av fremtidige kontrakter de neste tolv månedene

Det er opp til kommunen å velge om det er bokstav a eller b som best dekker de faktiske forhold, forutsatt at ikke valg av metode alene skjer ut fra den hensikt å omgå regelverket.

For eksempel kan det være naturlig å legge til grunn beregningsmetoden i bokstav a), dersom kommunen ikke har oversikt over det fremtidige behovet.

Dersom det er sannsynlig at det fremtidige behovet vil være større enn foregående år, tilsier reglene at kommunen bør legge til grunn verdien av fremtidige kontrakter, jfr. bokstav b).

Etter bestemmelsen i ellefte ledd skal man for «tjenestekontrakter som inngås med regelmessige mellomrom eller som skal fornyes innen et gitt tidsrom» frem til den samlede faktiske verdien av kontrakter «av samme type». Den juridiske tjenesteyteren drar over alt fordeler av å kjenne kommunens ulike forretningsområder og problemstillinger over tid slik at oppgaver også i noen grad vil flyte over i hverandre. Kontinuiteten og de «gjennomsiktige» forholdene i en mindre kommune taler også for at det eneste naturlige å se innkjøpene fra Steenstrup Stordrange DA under ett.

Hensynet til at forskriften skal tolkes slik at de grunnleggende prinsippene i lovens § 5 kan nås tilsier også at alle oppdrag levert av Steenstrup Stordrange DA er «av samme type» slik at de i forhold til terskelverdiene må sees under ett.

I mange advokatoppdrag vil omfanget være vanskelig å fastslå ved oppdragets tildeling. I andre tilfeller vil det nærmest gi seg selv at det vil få et betydelig omfang, slik som f.eks. i saken mot Hurtigruten ASA. Denne usikkerheten tilsier en kombinasjon av a) og b) når kommunen vurderer verdien, **dvs. at kommunen ser seg både bakover og fremover i tid når vurderingene skal gjøres.**

3.3. Rammeavtale – ikke en egen anskaffelsesprosedyre, men en kontraktstype

En rammeavtale har til formål å fastsette vilkårene for de kontrakter som skal tildeles i løpet av en gitt periode, maksimalt fire år (FOA §§ 6-1 og 15-1 fjerde ledd). Basert på rammeavtalens vilkår kan det gjøres enkeltkjøp, såkalte avrop, i perioden uten at kommunen trenger å gjennomføre fullstendig nye konkurranser for hvert enkelt innkjøp.

Rammeavtalens maksimale varighet er 4 år.

En rammeavtale skal definere de varer og tjenester kommunen kan avrope (bestille/tildele kontrakt for) og de betingelser og kontraktsvilkår som i så fall skal gjelde. Dersom rammeavtalen er inngått i henhold til forskriftens prosedyre, kan kommunen altså foreta avrop uten å måtte kunngjøre og gjennomføre en hel anskaffelsesprosedyre.

Fordi Stranda kommune ikke har vurdert anskaffelsesregelverket i det hele, så har heller ikke denne kontraktsformen vært aktuell.

4. Innkjøpene i 2013 – 2014

4.1. Gjennomgang av fakturerte advokattjenester

En gjennomgang av fakturerte advokattjenester for disse årene viser følgende beløp (eksklusive merverdiavgift):

<u>2013</u>	Stranda kommune	kr. 491.353,16
	Strandafjellet KF	kr. 834.584,68
	Stranda Hamnevesen KF	<u>kr. 997.091,11</u>
	Sum	kr. 2.323.028,95

Oppsett fra økonomisjefen i Stranda kommune har i tillegg med følgende poster i advokat- og konsulentutgifter for Strandafjellet KF for 2013:

DHT Corporative Services	<u>kr. 385.198,75</u>
--------------------------	-----------------------

Tas dette med, blir summen: kr. 2.708.227,70
Noen av ovennevnte fakturaer til Stranda kommune som gjelder «Generell rådgivning» har økonomisjefen dessuten ført på Strandafjellet KF. Dette gjelder i alt kr. 94.785,66.

<u>2014</u>	Stranda kommune	kr. 412.552,94
	Strandafjellet KF	kr. 59.874,66
	Stranda Hamnevesen KF	<u>kr. 1.894.486,88</u>
	Sum	kr. 2.366.914,48

Dette viser at anskaffelsene for det enkelte av de undersøkte år har vært godt over både nasjonale terskelverdier og EØS- terskelverdier.

4.2. Kommunens egen oversikt

Til tidligere sak KOM-119-14 som i november 2014 ble trukket fra kommunestyret fordi en rådmann mangler innstillingsrett i kontrollutvalgets pågående saker, ble det utarbeidet et saksunderlag med «Oversikt over utgifter juridisk bistand 2004 -2014», se **vedlegg**.

Oversikten viser en markant økning for 2013 og 2014 i forhold til 2011 og 2012 da utgiftene har ligget på kr. 750.000 – 800.000.-.

Det er således på det rene at også for tidligere år skulle tjenestene vært konkurranseutsatt ved kunngjøring.

4.3. Tidligere rådmanns vurdering

Daværende rådmann Lied gjorde en egenvurdering av situasjonen i forhold til ovennevnte påtenkte sak for kommunestyret. Selve saken måtte trekkes, men saksunderlaget og rådmannens vurdering kan likevel bli stående som en beskrivelse av situasjonen, se **vedlegg**.

Tidligere rådmann begrunner først hvorfor det har vært nødvendig med betydelig bistand på det juridiske området. Han poengterer at Stranda hamnevesen KF treffer selvstendige beslutninger om valg av juridisk bistand innenfor sitt budsjett, men at det er rådmannen som har det overordnede ansvar for at loven blir fulgt.

Hans uttalelser går langt i retning av å mene at spørsmålet om konkurranseutsetting av disse innkjøpene ikke har vært vurdert i det hele. Det virker sannsynlig. I alle tilfeller finnes det ikke skriftlige vurderinger som kan dokumenteres. Dette kan ha sammenheng med at omfanget av sakene kan være vanskelig å ha oversikt over i forkant.

4.4. Kommuneadvokatens vurdering

I brev av 21.04.2015 til Sunnmøre kontrollutvalssekretariat IKS formulerer advokat Reidar Andresen sitt syn slik:

«Når det gjelder forholdet til reglene til offentlig anskaffelse, har dette i disse årene ikke blitt problematisert eller satt på spissen. I etterpåklokskapens lys, særlig sett hen til de omtalte saker som har fått et betydelig omfang, er det ikke vanskelig å se at det ideelt sett burde vært tenkt også i den retning. På den annen side har det vært svært vanskelig å forutse at sakene skulle utvikle seg i det omfanget de nå har vist seg å gjøre.»

5. Foreløpig konklusjon

Det synes klart at lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift ikke er tilstrekkelig iaktatt slik at dette regelverket kunne blitt etterlevd av kommunen.

Selv om det kan være tvil om fastsetting av et oppdrags verdi på kontraktstidspunktet, så er terskelverdiene både for kunngjøring og for full konkurranseutsetting overskredet med så klar margin at nærmere vurdering av dette synes overflødig. Det legges i denne sammenheng til grunn at advokattjenestene i forhold til terskelverdier er av «samme type» og dermed skal sees under ett.

Kjetil Kvammen
advokat

VEDLEGG

Stranda kommune

Dato: 08.06.2015

<u>Dato</u>	<u>Faktura nr.</u>	<u>Angitt saksområde / sak</u>	NOK <u>ekskl. mva.</u>	<u>Sum</u>
21.02.2013	370469	Generell rådgivning	5 227,26	
21.02.1013	370478	Sakskostnader	2 240,25	
21.02.2013	370479	Tippemidler	4 107,13	
20.03.2013	372424	Ole Jørgen Sve	772,50	
20.03.2013	372429	Jan Kåre Gustavsen	2 163,00	
19.04.2013	373838	Generell rådgivning	70 979,05	
19.04.2013	373842	Jan Kåre Gustavsen	360,50	
19.04.2013	373850	Tippemidler	1 545,00	
19.04.2013	373856	Sea Walk	6 347,38	
10.05.2013	374474	Generell rådgivning	15 063,75	
10.05.2013	374477	Jan Kåre Gustavsen	360,50	
10.05.2013	374488	Tippemidler	3 476,25	
10.05.2013	374492	Sea Walk	8 497,50	
10.05.2013	374495	Kjøp av tomtegrunn Stabburet	4 585,88	
15.05.2013	375032	Konkurranse konsulent eiend.skatt	69 756,75	
13.06.2013	376784	Generell rådgivning	3 476,25	
13.06.2013	376788	Krav mv. Sogndal kommune	7 647,75	
13.08.2013	376789	Kunstgressbane Hellesylt	2 317,50	
13.06.2013	376798	Tippemidler	2 636,01	
13.06.2013	376802	Sea Walk	772,50	
13.06.2013	376803	Vaskeri	10 428,75	
13.06.2013	376807	Tidligere Sunnlyven kommune	3 090,00	
05.08.2013	378948	Generell rådgivning	3 476,25	
05.08.2013	378951	Krav mv. Sogndal kommune	5 407,50	
05.08.2013	378960	Vaskeri	9 782,18	
13.09.2013	380826	Generell rådgivning	1 158,75	
13.09.2013	380829	Krav mv. Sogndal kommune	1 158,75	
13.09.2013	380830	Jan Kåre Gustavsen	721,00	
13.09.2013	380834	Vaskeri	3 476,25	
21.10.2012	382914	Generell rådgivning	17 332,13	
21.10.2013	382922	Vaskeri	5 726,79	
21.10.2013	382930	Lekkasje maskinstasjon	4 248,75	
21.10.2013	382931	Pålegg avfall	1 158,75	
26.11.2013	384767	Generell rådgivning	21 385,88	
26.11.2013	384769	Krav mv. Sogndal kommune	15 063,75	
26.11.2013	384778	Vaskeri	2 317,50	
26.11.2013	384782	Lekkasje maskinstasjon	3 476,25	
26.11.2013	384783	Klage på off. anskaffelse	61 645,50	
23.12.2013	386548	Generell rådgivning	27 354,63	
23.12.2013	386550	Krav mv. Sogndal kommune	2 703,75	
23.12.2013	386555	Vaskeri	2 268,38	
23.12.2013	386560	Lekkasje maskinstasjon	386,25	
23.12.2013	386561	Klage på off. anskaffelse	25 956,00	

23.12.2013	386563 Anbud el. kraft	1 545,00	
23.12.2013	386565 Utslippsløyve Hevsdalen	2 317,50	
31.12.2013	387696 Generell rådgivning	22 593,96	
31.12.2013	387699 Krav mv. Sogndal kommune	13 570,25	
31.12.2013	387708 Lekkasje maskinstasjon	5 407,50	
31.12.2013	387709 Klage på off. anskaffelse	<u>3 862,50</u>	
		<u>491 353,16</u>	491 353,16

Strandafjellet KF

26.02.2013	370808 Strandafjellet KF	183 036,25	
19.04.2013	373837 Strandafjellet KF	331 068,75	
10.05.2013	374473 Strandafjellet KF	41 303,00	
13.06.2013	376783 Strandafjellet KF	11 227,00	
13.09.2013	380824 Strandafjellet KF	89 727,18	
21.10.2013	382912 Strandafjellet KF	21 115,00	
26.11.2013	384766 Strandafjellet KF	28 409,00	
23.12.2013	386547 Strandafjellet KF	12 875,00	
31.12.2013	387694 Strandafjellet KF	<u>115 823,50</u>	
		834 584,68	834 584,68

Stranda Hamnevesen KF

28.02.2013	370916 Sea Walk	14 036,84	
28.02.2013	370917 Anbud cruiseterminal	3 862,50	
20.03.2013	372451 Stranda kai	3 914,00	
20.03.2013	372452 Pullert Homlong	2 935,50	
20.03.2013	372454 Hurtigruta ASA	2 523,50	
20.03.2013	372457 Sea Walk	1 854,00	
22.04.2013	373878 Stranda kai	9 785,00	
22.04.2013	373879 Pullert Homlong	4 403,25	
22.04.2014	373885 Skade på Asvo-bygget	978,50	
22.04.2013	373888 Kontrakt Geiranger	6 890,70	
10.05.2013	374512 Stranda kai	489,25	
10.05.2013	374514 Pullert Homlong	12 437,25	
10.05.2013	374528 Skade på Asvo-bygget	14 911,63	
10.05.2013	374534 Kontrakt Geiranger	6 952,50	
10.05.2013	374538 Generell rådgivning	1 957,00	
10.05.2013	374540 Klagesak Hellesylt	4 635,00	
05.06.2013	376004 Pullert Homlong	50 598,75	
14.06.2013	376866 Skade på Asvo-bygget	1 957,00	
14.06.2013	376869 Generell rådgivning	2 835,50	
06.08.2013	378971 Stranda kai	489,25	
06.08.2013	378974 Pullert Homlong	1 670,40	
06.08.2013	378976 Sea Walk	10 531,75	
06.08.2013	378977 Skade på Asvo-bygget	6 849,50	
06.08.2013	378980 Kontrakt Geiranger	772,50	

06.08.2013	378981 Generell rådgivning	4 532,00	
13.09.2013	380845 Stranda kai	12 875,00	
23.09.2013	381429 Hurtigruta ASA	145 693,50	
21.10.2013	382936 Pullert Homlong	3 811,00	
21.10.2013	382937 Hurtigruta ASA	35 535,00	
21.10.2013	382939 Skade på Asvo-bygget	10 321,48	
07.12.2013	384809 Pullert Homlong	63 125,60	
27.11.2013	384811 Hurtigruta ASA	165 521,00	
27.11.2013	384818 Skade på Asvo-bygget	15 148,70	
19.12.2013	386384 Hurtigruta ASA	336 232,51	
19.12.2013	386385 Skade på Asvo-bygget	3 090,00	
19.12.2013	386386 Generell rådgivning	7 210,00	
31.12.2013	387700 Pullert Homlong	8 240,00	
31.12.2013	387704 Sea Walk	1 030,00	
31.12.2013	387714 Kommunale ordensforskr. hamner	<u>16 454,25</u>	
		997 091,11	<u>997 091,11</u>
	SUM 2013		<u>2 323 028,95</u>

STRANDA KOMMUNE
ØKONOMISJEFEN

Advokat- og konsulentutgifter Strandafjellet KF 2013

Leverandør:	Fakturanr:	Utgift netto:	Mva:	Utgift brutto:
Steenstrup Stordrange DA	370469	5227,26	1306,82	6534,08
Steenstrup Stordrange DA	370808	183036,25	45759,06	228795,31
Steenstrup Stordrange DA	373837	331068,75	82767,19	413 835,94
Steenstrup Stordrange DA	373838	70 979,05	17 744,76	88 723,81
Steenstrup Stordrange DA	374473	41 303,00	10 325,75	51 628,75
Steenstrup Stordrange DA	376783	11 227,00	2 806,75	14 033,75
Steenstrup Stordrange DA	376784	3 476,25	869,06	4 345,31
Steenstrup Stordrange DA	378948	3 476,25	869,06	4 345,31
Steenstrup Stordrange DA	380824	89 727,18	22 431,80	112 158,98
Steenstrup Stordrange DA	382912	21 115,00	5 278,75	26 393,75
Steenstrup Stordrange DA	382914	17 332,13	4 333,03	21 665,16
Steenstrup Stordrange DA	384766	28 409,00	7 081,25	35 490,25
Steenstrup Stordrange DA	384767	21 385,88	5 346,47	26 732,35
Steenstrup Stordrange DA	386547	12 875,00	3 218,75	16 093,75
Steenstrup Stordrange DA	386548	27 354,63	6 838,66	34 193,29
Steenstrup Stordrange DA	387694	115 823,50	28 955,88	144 779,38
Steenstrup Stordrange DA	387696	22 593,96	5 627,49	28 221,45
DHT Corporate Services AS	6492	39 600,00	9 900,00	49 500,00
DHT Corporate Services AS	6590	31 222,00	7 805,50	39 027,50
DHT Corporate Services AS	6591	237 337,00	59 334,25	296 671,25
TOTALT		1 314 569,09	328 600,28	1 643 169,37

Utgiftene skal føres ut av rekneskapen til Stranda Kommune for 2013 og belastast rekneskapen til Strandafjellet KF for same året.

Stranda Kommune - 03.04.14 - Ståle Anker Ljøen

Stranda kommune

Dato: 08.06.2015

<u>Dato</u>	<u>Faktura nr.</u>	<u>Angitt saksområde / sak</u>	NOK <u>ekskl. mva.</u>	<u>Sum</u>
19.02.2014	389357	Generell rådgivning	9 270,00	
19.02.2014	389358	Krav mv. Sogndal kommune	6 952,50	
19.02.2014	389359	Tidligere Sunnlyven kommune	1 931,25	
19.02.2014	389360	Lekkasje maskinstasjon	1 158,75	
19.02.2014	389361	Klage på off. anskaffelse	6 180,00	
19.02.2014	389362	Utslippsløyve Hevsdalen	5 716,50	
19.02.2014	389363	Utslippsløyve Fausadalen	4 248,75	
19.02.2014	389372	Diverse eid.skatt	1 133,00	
19.03.2014	390781	Generell rådgivning	21 587,72	
19.03.2014	390782	Lekkasje maskinstasjon	1 246,25	
19.03.2014	390783	Klage på off. anskaffelse	33 063,00	
19.03.2014	390799	Strandafjellet KF	20 600,00	
25.04.2014	392638	Klage på off. anskaffelse	111 510,85	
25.04.2014	392661	Generell rådgivning	1 545,00	
25.04.2014	392669	Hellesylt Brannstasjon	7 338,75	
09.05.2014	393905	Generell rådgivning	1 158,75	
19.05.2014	393906	Omlegging av bekk	3 090,00	
19.05.2014	393907	Rassikring på Hellesylt	1 158,75	
19.05.2014	393908	Vurd. Omsorgsbustader	1 158,75	
26.06.2014	395646	Generell rådgivning	1 931,25	
30.07.2014	396989	Strandafjellet KF	9 398,75	
30.07.2014	396991	Generell rådgivning	3 862,50	
30.07.2014	397022	Reguleringsendring Svemorka	15 213,74	
25.08.2014	397921	Reguleringsendring Svemorka	54 686,69	
16.09.2014	398884	Reguleringsendring Svemorka	20 849,00	
27.10.2014	400924	Reguleringsendring Svemorka	19 698,75	
27.10.2014	400928	Generell rådgivning	3 811,00	
24.11.2014	402313	Generell rådgivning	5 021,25	
24.11.2014	402314	Reguleringsendring Svemorka	4 635,00	
30.12.2014	404031	Generell rådgivning	20 506,22	
30.12.2014	404040	Vaskeri	5 021,25	
30.12.2014	404042	Reguleringsendring Svemorka	<u>7 868,97</u>	
			<u>412 552,94</u>	412 552,94

Strandafjellet KF

19.02.2014	389171	Strandafjellet KF	15 275,03
25.04.2014	392658	Strandafjellet KF	12 483,00
19.05.2014	393215	Strandafjellet KF	3 090,00
26.06.2014	395644	Strandafjellet KF	3 090,00
25.08.2014	397911	Strandafjellet KF	7 885,00
27.10.2014	400917	Strandafjellet KF	7 236,63

24.11.2014	402324 Strandafjellet KF	<u>10 815,00</u>	
		<u>59 874,66</u>	59 874,66

Stranda Hamnevesen KF

19.02.2014	389378 Pullert Homlong	6 489,00	
19.02.2014	389379 Hurtigruta ASA	110 142,50	
19.02.2014	389380 Skade på Asvo-bygget	1 030,00	
19.02.2014	389381 Generell rådgivning	29 389,97	
19.03.2014	390788 Pullert Homlong	4 866,75	
19.03.2014	390789 Hurtigruta ASA	64 735,50	
19.03.2014	390790 Skade på Asvo-bygget	24 214,22	
19.03.2014	390791 Generell rådgivning	3 785,25	
19.03.2014	390792 Kommunale ordersforskr. hamner	47 045,25	
25.04.2014	392659 Vedtekter	6 257,25	
25.04.2014	392662 Hurtigruta ASA	47 431,50	
25.04.2014	392664 Skade på Asvo-bygget	2 575,00	
25.04.2014	392555 Generell rådgivning	7 029,75	
25.04.2014	392667 Kommunale ordersforskr. hamner	37 852,50	
25.04.2014	392673 Pullert Fannanaset	1 622,25	
19.05.2014	393909 Hurtigruta ASA	25 029,00	
19.05.2014	393910 Generell rådgivning	7 570,50	
19.05.2014	393911 Kommunale ordersforskr. hamner	7 029,75	
26.06.2014	395649 Hurtigruta ASA	57 911,75	
26.06.2014	395653 Generell rådgivning	2 163,00	
26.06.2014	395659 Kommunale ordersforskr. hamner	7 570,50	
30.07.2014	397007 Kommunale ordersforskr. hamner	3 476,25	
25.08.2014	397915 Pullert Homlong	6 489,00	
29.08.2014	398046 Hurtigruta ASA	232 014,30	
16.09.2014	398874 Pullert Homlong	4 326,00	
16.09.2014	398875 Hurtigruta ASA	106 759,50	
27.10.2014	400932 Hurtigruta ASA	325 720,25	
27.10.2014	400935 Kommunale ordersforskr. hamner	1 133,00	
24.11.2014	402332 Pullert Homlong	103 632,99	
24.11.2014	402333 Hurtigruta ASA	558 672,90	
24.11.2014	402334 Generell rådgivning	1 133,00	
24.11.2014	402335 Kommunale ordersforskr. hamner	1 133,00	
30.12.2014	404034 Hurtigruta ASA	38 187,25	
30.12.2014	404036 Anbud cruiseterminal	1 622,25	
30.12.2014	404039 Generell rådgivning	2 266,00	
30.12.2014	404041 Kommunale ordersforskr. hamner	<u>6 180,00</u>	
		1 894 486,88	<u>1 894 486,88</u>
	SUM 2014		2 366 914,48

NOTAT

Til:

Mottakarar:
Kontrollutvalet

Frå:

Per Ivar Lied

Dok.dato: 06.11.2014

Vår Ref: 14/791-2

JURIDISK BISTAND

Bakgrunn for saka

Kommunestyret har stilt spørsmål ved kommunen sin praksis for innkjøp av juridisk bistand, jmf sak 098/14 11. september. Kommunestyret bad i denne saka kontrollutvalet granske desse innkjøpa i 2013 og så langt i 2014, både i kommunen og for Stranda Hamnevesen KF. Kontrollutvalet har følgt opp dette med eit brev til rådmannen datert 25.09.14. Rådmannen leverer med dette eit notat til kontrollutvalet om vurderingar rundt juridisk bistand.

Rådmannen var elles også til stades i kontrollutvalet sitt møte 9. oktober der det vart orientert om oppdraget, men var dessverre forhindra i å vere til stades under heile møtet, og måtte gå frå møtet før denne saka kom opp.

Ein offentlig oppdragsgivar kan innanfor anskaffelsesregelverket velje ulike metodar for å inngå avtalar om juridiske tenester. Kva metodar oppdragsgivar kan velje mellom er avhengig av art og verdi av tenestene som skal kjøpast.

Overordna om relevant regelverk

Kommunalt kjøp av juridiske tenester er regulert av anskaffelsesforskrifta. Utgangspunktet etter forskrifta er at oppdragsgivar har plikt til å kunngjere anskaffingar med anslått verdi på minst 500 000 kroner eks. mva, jmf. forskrifta § 9-1/§ 18-1, jf. § 2-1 andre ledd jmf. § 2-2 første ledd, med mindre eit av unntaka for kunngjeringsplikta vert brukt. Likevel bør det presiserast at juridiske tenester etter direktiv 2004/18/EF, artikkel 21, er fritatt frå dei fleste prosedyrekrav, men at forskrift om offentlege anskaffingar § 2-1 femte ledd om uprioriterte tenester utvidar kunngjeringsplikta med referanse til forskrifta del I og del II. Dermed skal juridiske tenester til ein anslått verdi på minst 500 000 kroner som hovudregel kunngjerast.

Om kjøp av juridiske tenester skal kunngjerast i tråd med anskaffelsesforskrifta del II, eller kan kjøpast direkte etter ein konkurranse som ikkje er kunngjort etter forskrifta del I, kviler såleis på berekninga av anskaffinga sin verdi.

Av forskrifta § 2-3 første ledd følgjer det at anskaffelsen sin anslåtte verdi skal vere berekna på grunnlag av oppdragsgivar sitt anslag av samla beløp oppdragsgivar kan kome til å betale, eks. mva., *"for de kontrakter som utgjør anskaffelsen"*. Denne bestemmelsen viser at ein oppdragsgivar ved verdiberekinga i visse tilfelle har plikt til å sjå fleire kontrakter i samanheng. Dette vil for eksempel vere tilfelle dersom vilkåra i § 2-3 ellefte ledd er oppfylt. Av denne bestemmelsen framgår det at den anslåtte verdien *"[f]or vare- og tjenestekontrakter som inngås med regelmessige mellomrom eller som skal fornyes innen et gitt tidsrom"*, skal bereknast på bakgrunn av *"enten den samlede faktiske verdien av de påfølgende kontraktene av samme type tildelt i løpet av de foregående tolv månedene"* eller *"den samlede anslåtte verdien av de påfølgende kontraktene tildelt i løpet av tolv måneder fra den første leveransen eller i løpet av regnskapsåret dersom dette er lengre enn 12 måneder"*.

Første spørsmål blir då om dei kontraktene kommunen inngår om juridiske tenester kan seiast å vere av *"samme type"*, jmf. § 2-3 ellefte ledd. Det er lagt til grunn i praksis at det kan føreligge kunngjeringsplikt dersom oppdragsgivar har inngått/vil inngå kontrakter av *"samme type"* (som den aktuelle kontrakten som blir vurdert) til ein verdi av minst 500 000 kroner i løpet av dei tidsperiodar som framgår av bokstavane a og b, dvs. enten bakover eller framover i tid. For at fleire tenestekontrakter skal sjåast i samanheng ved berekinga av verdien, skal kontraktsobjekta heilt eller delvis likne på kvarandre, slik at dei tek sikte på å oppfylle dei same behova, og at grunnkarakteristika og vilkår i kontraktene ikkje må avvike så mykje frå kvarandre at ein ikkje kan snakke om liknande kontrakter. Om kontraktene om juridisk bistand er av *"samme type"*, må etter dette bli avgjort utifrå ei konkret vurdering, der både eigenskapar ved dei juridiske tenestene som er kjøpt og kontraktsvilkåra har betydning. Klagenemnda har lagt til grunn at ikkje eikvar kontrakt om juridisk bistand nødvendigvis er av *"samme type"* som ei anna kontrakt om juridisk bistand. Juridiske tenester omfattar ei rekkje ulike rettsområder, og det varierer kva typer juridiske tenester dei enkelte juridiske rådgivarane tilbyr. Når det gjeld kontrakter innanfor same type rettsområde, legg nemnda imidlertid til grunn at desse i utgangspunktet vil vere av *"samme type"*.

Metodar for å oppfylle krav om konkurranse

Kjøp etter FOA (Forskrift om Offentlege Anskaffingar) del I

Dersom verdien av ein anskaffelse er anslått til ikkje å overstige kr 500 000 er det tilstrekkeleg å gjennomføre kjøpet etter foa del I. Etter foa del I føreligg det ingen plikt til kunngjering og heller ingen konkrete prosedyrereglar. Oppdraga skal imidlertid vere gjenstand for konkurranse i tråd med dei grunnleggande krav om konkurranse, forholdsmessigheit, gjennomsiktigheit, likebehandling og etterprøving. Krava kan for eksempel vere oppfylt gjennom at oppdragsgivar for kvart kjøp rettar forespørsel til tre utvalde leverandørar av slike tenester og deretter gir oppdraget til den leverandør som gir det økonomisk mest fordelaktige tilbod, evt etter andre tilleggskriterie. Ved vurderinga av kva oppdragsgivar anser som økonomisk mest fordelaktig kan oppdragsgivar legge vekt på pris, kompetanse, tilgjengeligheit og andre forhold med tilknytning til kontraktsgjenstanden. Det gjeld få formkrav for slike konkurransar, og henvendelse kan skje til leverandørane telefonisk eller per e-post.

Kunngjort konkurranse etter foa del II

Dersom verdien truleg vil overstige kr. 500 000, må oppdragsgivar gjennomføre konkurranse i tråd med foa del II. Dette innber plikt til kunngjering i doffinbasen, og krav om at detaljerte prosedyrereglar er følgd. Konkurranse etter foa del II kan enten gjennomførast for eit konkret

oppdrag eller for ein rammeavtale. Reglane i foa del II inneber at dersom oppdragsgivar får behov for ei teneste som er anslått å ha verdi over kr 500 000, må oppdragsgivar gjennomføre kunngjort konkurranse. Det er altså *førehandsvurderinga* av anskaffinga sin verdi som er avgjerande. Dersom det oppstår behov for å kjøpe ei juridisk teneste som etter ei forsvarleg vurdering aer anslått til ein verdi under kr 500 000, så utgjer ikkje dette brot på kunngjeringsplikta om det seinare viser seg at anslaga var for lave.

Vurdering

Stranda kommune og Stranda Hamnevesen har dei siste åra hatt fleire store og omfattande saker der juridisk bistand har vist seg å vere nødvendig. Dette gjeld salet av Strandafjellet (2012 og 2013) med svært mykje etterarbeid for formelt å ferdigstille salet. I dette arbeidet har kommuneadministrasjonen brukt svært store ressursar. På grunn av kompleksiteten i saka har det vore nødvendig å bruke juridisk bistand både for kjøpar og seljar gjennom heile året (2013). Det har også i 2013 vore rettstvist på omsorgsområdet som innebar bruk av juridisk bistand. Kommunen har også varierende årlege utgifter til juridisk bistand på ulike tenesteområde (f.eks barnevern). Vidare har kommunen hatt utgifter til juridisk bistand i samband med reguleringsplan, tilrettelegging og kjøp av grunn/oreigning i Svemorka industriområde. Mykje av desse utgiftene kjem i 2014.

Stranda hamnevesen KF har nytta juridisk bistand i samband med spesielt to rettssaker; pullert Homlong og rettssaka mot Hurtigruta. Stranda hamnevesen KF veljer formelt sjølv kva juridisk kompetanse dei vil bruke, og styrer omfanget av dette, som blir dekkja over hamnevesenet sitt budsjett. Dette ligg altså utanfor rådmannen sitt ansvar. Rådmannen har likevel har eit overordna ansvar for at kommunen sine KF driv i tråd med offentleg regelverk.

Rådmannen har personleg ikkje vore involvert i val av juridisk kompetanse for dei store sakene som Stranda kommune og Stranda Hamnevesen har brukt mesteparten av totalkostnadane til juridisk bistand på. Dette fordi rådmannen vart tilsett i stillinga i september 2013, og desse sakene starta tidlegare enn dette. Rådmannen er derfor ikkje kjent med kva vurderingar som var gjort i oppstarten av sakene, verken for Stranda hamnevesen eller Stranda kommune. Rådmannen har heller ikkje funne skriftlege vurderingar av dette i arkivet. Ein kan anta at det i saka om salet av skisenteret ved starten var vanskeleg å sjå kompleksiteten og omfanget av det omfattande arbeidet som har vist seg å vere nødvendig i etterkant.

Rådmannen tek sjølvstilt fullt ansvar for dei innkjøp Stranda kommune har gjort, og gjer, av juridisk bistand etter 1. september 2013. Rådmannen er generelt opptatt av at regelverket for offentlege anskaffingar vert følgt, og er kjend med dei kommentarar og vedtak kontrollutval og kommunestyre har gjort på dette området. Derfor har rådmannen ei rekkje gongar frå han tok til i stillinga hatt dette som tema i leiargruppa, det er arrangert samling/kurs med ekstern innleiar for leiargruppa og enkelte einingsleiarar der anbudsreglementet er forventa å vere mest aktuelt, og rådmannen har hatt dette som eit tema i leiarforum (kvartalsmøter for alle einingsleiarar, stab og leiargruppa).

Rådmannen vurderer hovudprinsippa i regelverket for offentlege anskaffelsar som rimeleg klart. Innkjøp av juridiske teneste som er venta å overstige terskelverdien på 500.000 skal ut på anbod i tråd med foa del II. Dette inneber plikt til kunngjering i doffinbasen, og krav om at detaljerte prosedyrereglar blir følgt. Det springande punkt i saka er kva kostnadsgrunnlag og vurderingar som vart gjort i forkant av desse nemnde sakene der kostnadene til juridisk bistand har vist seg å bli store. Rådmannen har her ikkje bakgrunn for å kommentere vurderingane ved starten av salet

på Strandafjellet, og vil heller ikkje kommentere Stranda Hamnevesen sitt innkjøp av juridiske teneste. Men rådmannen si vurdering i 2014 har vore at det er svært lite tenleg, både praktisk, substansielt og taktisk, å setje innkjøp av juridiske teneste ut på anbod under pågåande store kompliserte saker for evt skifte midt under dei største sakene som kommunen eller Hamnevesenet har hatt nokon gong. Eit slikt skifte av advokat kunne bli tolka som ein var usikker på eigen juridisk argumentasjon.

Ein oversikt (vedlagt) over kostnadene til juridisk bistand dei siste ti åra (2004-2014) viser at kostnadene i åra 2004-2007 då KF ikkje var oppretta varierte mellom kr 54.000 til 224.000. Kostnadene auka frå 2008 med opprettinga av Strandafjellet KF og Stranda hamnevesen KF, frå 492.000 i 2008 til 280.000 i 2010. Størsteparten av kostnadene låg framleis på Stranda kommune. I 2011 og 2012 auka kostnadene til hhv 760.000 og 792.000 kr, der større beløp også er komen over Stranda hamnevesen KF sitt budsjett. Den store auken kom i 2013 med eit samla beløp til juridisk bistand på 2,5 mill, fordelt med 1.016.027 på Stranda hamnevesen KF, 1.315.000 på Strandafjellet KF (relatert til sal) og 233.000 på Stranda kommune. Sjølv om mykje av kostnadene til juridisk bistand ifm salet er ført på Strandafjellet, er nok mesteparten knytta til oppfølging frå kommuneleiinga. Rådmannen har muntleg orientert om desse summene til formannskap og kommunestyre tidlegare. Til no i 2014 har Stranda kommune brukt kr 242.000, og Stranda hamnevesen KF 1.180.000. Kostnadene til juridisk bistand ført på Stranda kommune er i heile tiårsperioden 2004-2014 årleg under terskelverdien på 500.000, med unntak av 2012 (kr 594.480). Truleg var dette likevel ikkje i strid med regelverket då det vanlegvis er innkjøp av ulike type juridiske tenester gjennom året.

Stranda kommune sitt behov for juridiske tenester er relatert til ulike fagområder og oversikten viser at den samla årlege verdi for juridiske tenester normalt har ligge under den nasjonale terskelverdi på kr 500 000, jmf gjennomgangen ovanfor og vedlagte oversikt. Enkeltstående oppdrag dei siste åra har likevel utløyst behov for tenester av større omfang. Forskrifta legg likevel terskelverdien til grunn over eit tidsrom på fleire år, og på det grunnlag er summene over terskelverdien på kr 500.000. Dette treng likevel ikkje vere i strid med forskrifta om det er ulike typar juridisk bistand, slik tilfellet generelt er for ein kommune. Uansett vil det etter rådmannen si vurdering vere fornuftig å legge til grunn eit føre-var prinsipp slik at innkjøp av juridisk bistand blir lagt ut på anbod etter foa del II.

Rådmannen har også sjekka med ei rekkje andre kommunar der praksis heller ikkje er utlysing av juridiske teneste på anbod. Rådmannen er likevel klar på at med avslutta saker skal juridisk bistand leggjast ut på anbod. Rådmannen vil legge opp til dette etter at dei store sakene er avslutta, dvs første halvår 2015, og har starta dei første førebuingane.

Stranda hamnevesen KF har både i 2013 og 2014 kjøpt juridisk bistand over terskelverdien på kr 500.000, og truleg juridisk bistand av same type. Stranda hamnevesen KF avgjer sjølv innkjøp av juridisk bistand. Rådmannen har såleis eit avgrensa ansvar for å sjå til at offentleg regelverk blir følgt, og rådmannen har sendt beskjed til Stranda Hamnevesen KF om at dette skal bli etterlevd.

Vedlegg:
Juridiske kostnader - 2004-2014

STRANDA KOMMUNE

ØKONOMISJEFEN

OVERSIKT UTGIFTER JURIDISK BISTAND 2004-2014

År	Stranda kommune		Strandafjellet KF		Stranda Hamnevesen KF		Konsern		Totalt	
	Drift	Investering	Drift	Investering	Drift	Investering	Drift	Investering		
2004	53 634	-	-	-	-	-	53 634	-	53 634	
2005	85 248	36 734	-	-	-	-	85 248	36 734	121 981	
2006	71 646	27 286	-	-	-	-	71 646	27 286	98 932	
2007	39 951	183 677	-	-	-	-	39 951	183 677	223 628	
2008	294 109	184 424	-	-	3 240	10 328	297 349	194 751	492 101	
2009	217 600	70 581	-	63 935	6 750	-	224 351	134 516	358 867	
2010	121 325	58 217	1 004	17 058	78 385	3 624	200 714	78 899	279 613	
2011	383 407	64 119	-	2 359	64 118	251 641	447 524	318 119	765 643	
2012	594 480	-	-	-	38 316	159 338	632 796	159 338	792 135	
2013	232 950	-	-34	1 314 569	950 212	65 815	1 183 129	1 380 384	2 563 513	
2014	205 856	36 063	-	-	1 180 283	-	1 386 139	36 063	1 422 202	
SUM	2 300 207	661 100	971	1 397 921	2 321 305	490 746	4 622 483	2 549 767	7 172 250	

Stranda kommune - 04.11.14 - Ståle Anker Ljøen

Sunnmøre kontrollutvalssekretariat IKS
v/daglig leder Harald Rogne
Postbok 7881 Spjelkavik
6022 ÅLESUND

Ålesund, 21. april 2015
Vår ref.: 2675893.1-111384 ANDREI/GODKAR
Ansvarlig advokat: Reidar Andresen

STRANDA KOMMUNES KJØP AV ADVOKATATJENESTER – OVERSENDELSE AV DOKUMENTASJON FOR ÅRENE 2001-2015

Jeg viser til Deres brev av 11. februar 2015 og oversender dokumentasjon som anmodet.

I Deres brev er det etterspurt årene 2012, 2013 og 2014. Jeg finner det imidlertid hensiktsmessig å redegjøre litt generelt for den kontakt som undertegnede har hatt med Stranda kommune helt tilbake til at jeg begynte som selvstendig advokat høsten 2001.

1. Historisk bakgrunn

Som nevnt startet undertegnede selvstendig advokatvirksomhet i september 2001, og kun etter noen få dager ble jeg forespurt av daværende kollega advokat Ivar Sølberg, nå lagdommer Sølberg, om å bistå Stranda kommune fremover i ulike forhold. Jeg fikk da opplyst at vårt firma – tidligere benevnt Advokatfirmaet Tømmerdal & Co – det tidligere kontorfellesskapet Advokatene Tømmerdal Sperre Sølberg m.fl., hadde hatt en lang og varig relasjon til Stranda kommune.

Jeg påtok meg da oppdraget og ble kjent med rådmannen, daværende ordfører Inge Gjerde, teknisk sjef og andre i kommunen. Gjennom de nevnte årene ble det etter hvert bygd opp en "fast" klientrelasjon.

Over tid ble det utviklet et forhold hvor undertegnede påtok seg fortløpende oppdrag ettersom kommunen hadde behov for dette. Basert på den etter hvert opparbeidede relasjonen mellom sentrale personer i kommunen, har det ikke blitt avsendt noen oppdragsbekreftelse fra sak til sak, noe som har vedvart frem til nyere tid.

Den opparbeidede relasjonen som ble utviklet i de første årene, fortsatte i årene etterpå og i hele den perioden som Frank Sve var ordfører og Ole Johan Lillestøl var rådmann (helt til Lillestøl fratrådte). Den har videre fortsatt i årene etter at Jan Ove Tryggestad overtok som ordfører og Anne Kristin Langeland og Per Ivar Lid har hatt jobben som rådmann.

Når jeg nå oppsummerer tiden som har gått, har mitt forhold til Stranda kommune vedvart i ca. 14,5 år.

2. Nærmere om forespørselen

Parallelt med mine oppdrag for Stranda kommune er jeg kjent med at kommunen i ulike sammenhenger også har engasjert andre rådgivere, herunder fra KS, samt innkjøp av advokattjenester gjennom felles barnevernsordning i samarbeid med Ålesund kommune.

Hva gjelder de siste årene, har omfanget av oppdrag økt hva gjelder fakturerbar tid, men dette skyldes i all hovedsak noen helt sentrale saker som har utviklet seg både i omfang, intensitet og over tid. Helt konkret knytter dette seg til:

- Utbygging av Strandafjellet Skisenter med tilhørende utfordringer med hensyn til grunnforhold, entrepriser, manglende likviditet samt salgsprosess;
- Stranda Hamnevesen, uenighet om bruk av pullert på Homlong og uenighet mot særlig Hurtigruten, men også Fjord1 hva gjelder anløpsavgift. Også Seawalk-etableringen medførte noe tid;
- Stranda Hamnevesen vedrørende utbygging av kaier;
- samt andre utfordringer i forbindelse med omfangsrike avtaler mv., særlig knyttet til Frank Sves siste ordførerperiode.

Når det gjelder avtalte timepriser, har jeg hele tiden tilstrebet å være svært konkurranse-dyktig og har i alle år gitt kommunen en "rabattert" pris. Siste års timepris har i all hovedsak vært kr 1.500 og kr 1.600. Til orientering er min pris for øvrig til næringsliv o.l. p.t. kr 2.200.

Der har også vært utført oppdrag av andre advokater i de firma jeg har arbeidet, både i Tømmerdal & Co og Steenstrup Stordrange, da som er kontrahert både direkte med den enkelte advokat og via undertegnede.

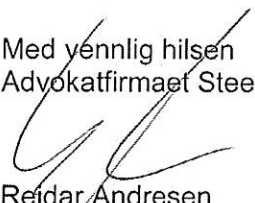
Som det fremgår av oversikten knyttet til de enkelte år, har arbeidsomfanget i enkelte saker på vegne av Stranda kommune variert svært mye. Hovedregelen har vært at bistanden har vært av relativt beskjeden karakter sett hen til kommunens størrelse og totale virksomhet. På den annen side har den relativt ekspansive utbyggingspolitikk som ble ført i årene 2004-2010/11, også generert saker hvor det har vært behov for juridisk kompetanse i noe omfang.

3. Avslutning

Når det gjelder forholdet til reglene til offentlig anskaffelse, har dette i disse årene ikke blitt problematisert eller satt på spissen. I etterpåklokskapens lys, særlig sett hen til de omtalte saker som har fått et betydelig omfang, er det ikke vanskelig å se at det ideelt sett burde vært tenkt også i den retning. På den annen side har det vært svært vanskelig å forutse at sakene skulle seg utvikle seg i det omfanget de nå har vist seg å gjøre.

Dersom det skulle være ønskelig med ytterligere opplysninger, er du selvsagt velkommen til å ta kontakt, herunder kan det muligens også være hensiktsmessig med et møte oss imellom for å belyse eventuelt uklarheter.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Reidar Andresen
advokat, partner